

Een kruidenier aan de Deldensestraat 64

Martin Thiehatten

Wie vanaf de spoorwegovergang de Deldensestraat op rijdt, ziet aan de linkerkant een rij woningen staan, die in de volksmond de Rode Lap worden genoemd. Daar weer naast staat op nummer 56 de fietsenzaak van Weijenburg. Op de hoek staat op nummer 74 cafetaria 't Heukske. Tussen Weijenburg en 't Heukske staat op nummer 64 een woonhuis, waarvan de bewoners op de vloer van de woonkamer sporen hebben gezien, die veronderstellen dat daar een toonbank moet hebben gestaan. Reden om dieper in de historie van dat deel van de Deldensestraat te graven.

De coöperatie in Borne

Bij navraag blijkt, dat aan Deldensestraat 64 ooit een kruidenierswinkel was gevestigd. Het was een filiaal van de "Coöperatieve verbruiksvereniging Borne", opgericht in 1914 ¹⁾ De coöperatie gaat zich na de oprichting vestigen in het pand Nieuwe Kerkstraat 28. Chef op de winkel wordt dhr. Rook, die later een eigen zaak in kruidenierswaren begint aan de Almelosestraat²⁾.

In het woonhuis aan de Tichelweg 1-3 komt een filiaal met als chef Lodewijk Wessels³⁾. In 1919 laat de coöperatie een pand bouwen aan de huidige Stationsstraat 44 met als chef Hendrik Jan Rook. In 1928 komt Frans Simonetti in dienst bij de coöperatie.

In 1933 koopt de coöperatie het dubbele woonhuis Deldensestraat 62-64. Op 9 mei wordt de verbouwing van het pand tot winkel en woonhuis aanbesteed door architect F. Jansen⁴⁾. Nummer 64 wordt verbouwd tot winkel en de opening volgt op 30 september 1934⁵⁾.

De winkel van de coöperatie aan de Deldensestraat 64.

ZELFVERZORGING

Per 1 januari 1939 krijgt Frans Simonetti samen met Frans Beune de verantwoording voor de "controlerekening en den goeden gang van zaken". Ze krijgen de gezamenlijke leiding van de zaak⁶⁾. Niet bekend, maar waarschijnlijk, wordt Frans Beune dan chef aan de Stationsstraat en Frans Simonetti aan de Deldensestraat.

In 1960 wordt het interieur van de winkel aan de Deldensestraat 64 gemoderniseerd en wordt het winkelopervlak zo ongeveer verdubbeld. Tijdens de verbouwing kan de winkel doorgaan in het woonhuis op nummer 62.

In 1962 verkoopt de coöperatie het pand Stationsstraat 44 aan T.J. de Boer, die er een meubelzaak vestigt. Als Frans Simonetti in 1963 overlijdt, gaat

De Deldensestraat gezien in de richting van het spoor. Nummer 64 is het eerste huis rechts.

zijn opvolger nog een klein jaar door. Dan stopt de coöperatie in Borne, nadat ze al in 1960 is gefuseerd met de Coöperatieve bakkerij en verbruiksvereniging "Volksbelang" U.A. te Hengelo⁷⁾.

In de jaren na de eeuwwisseling rond 1900 ontstonden in Borne een neutrale en een R.K. coöperatie "Ons belang", die aan de Hofstraat stond. Hoewel

1928 in dienst bij de kruidenier Rook aan de Ameloseweg. Frans heeft daar het vak goed geleerd, want bij zijn vertrek krijgt hij een keurig getuigschrift mee.

Frans staat goed bekend in de buurt. Veel van zijn klanten wonen aan de Deldensestraat in "De Rode Lap". De huizen worden zo genoemd, omdat ze

de inwoners alleen bij de coöperatie van hun eigen religie kochten, werden de coöperaties bevoorradt vanuit dezelfde groothandel, HAKA in Hengelo. De verschillende religies aten dus oecumenisch uit dezelfde ruif, zonder het zelf te weten.

Het door de coöperaties verkochte brood kwam uit hun eigen bakkerijen. Door de opkomst na 1960 van de supermarkten wordt de concurrentie te groot voor de coöperaties in Borne en elders in het land en geleidelijk verdwijnen ze allemaal.

Frans Simonetti (1910 - 1963)

Frans Simonetti is van 1924 tot

rode dakpannen hebben. Zij komen op zondag rustig voor een pakje boter naar zijn huis. Frans woont aan de Van Cleeffstraat en gaat voor zijn klanten graag op zondag even naar de winkel. Zijn echtgenote vindt het niet altijd fijn, dat Frans op zondag voor een pakje boter naar de winkel gaat, maar hij zegt dan: "Het zijn wel mijn klanten". Het zijn grote gezinnen daar in "De Rode Lap" en Frans, die bekend staat als "Frans van de Coöperatie" weet, dat zijn klanten gek met hem zijn. Dat wil hij graag zo houden.

Het lot neemt voor Frans een tragische wending. Op zekere dag bemerkt hij, dat in zijn winkel steeds kleine hoeveelheden van de waren zijn verdwenen. Bij het opstellen van de balansen blijken regelmatig tekorten. Ook het geld in de kassa is vaak iets te weinig. Maar sporen van inbraak zijn niet te ontdekken. Hij maakt zich grote zorgen. Het zou toch niet door zijn eigen gezinsleden worden gedaan? In 1963 wordt Frans getroffen door een herseninfarct en na twee weken overlijdt hij, 53 jaar oud⁶⁾.

Zijn opvolger bemerkt na korte tijd ook dat er spullen missen. Hij schakelt de

Op heterdaad betrapt Drie Bornse meisjes 's nachts op rooftocht uit Sleutel paste op deur

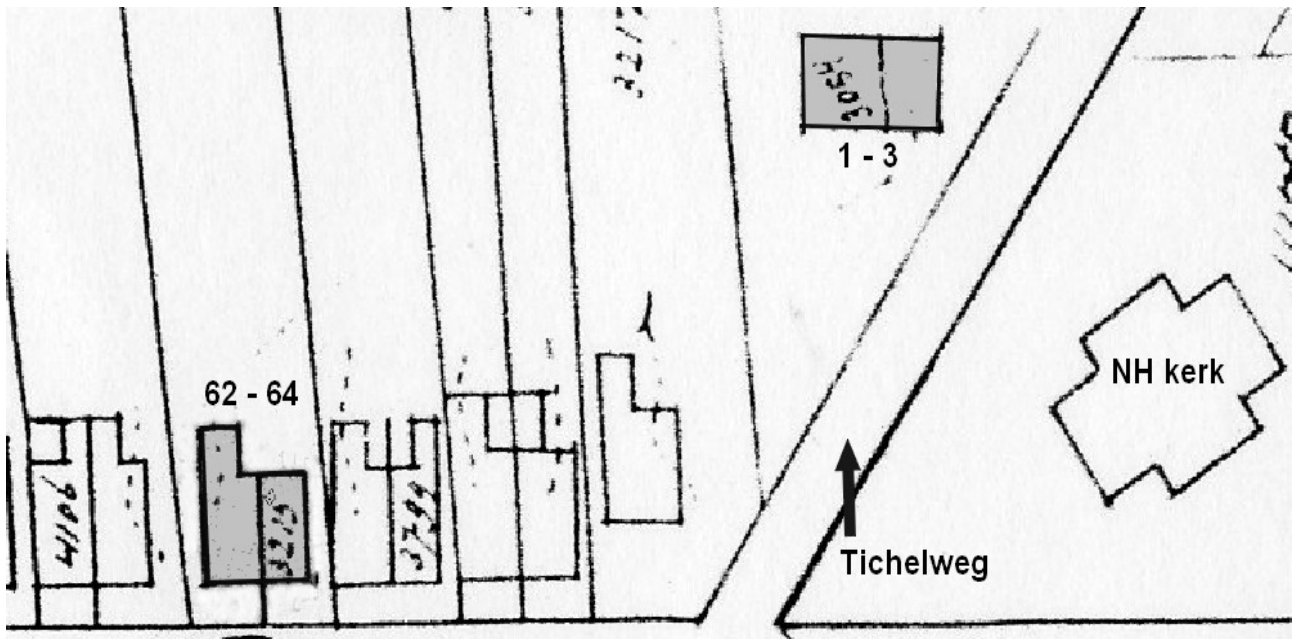
Borne — Na wekenlang intensief speuren is het de Bornse politie gelukt klaarheid te brengen in een reeks diefstallen welke in een periode van meer dan een half jaar zijn gepleegd in de winkel van de coöperatie oost aan de Deldensestraat. De leiding van dit bedrijf miste reeds geruime tijd kleine geldsbedragen en goederen en ondanks een regelmatige controle kon niet worden achterhaald hoe een en ander verdween.

De politie werd ingeschakeld en vrijdagochtend had deze na vele nachten te hebben gepost succes. Even na middernacht dook een gestalte aan de Deldenerstraat op en sloop via de voordeur de winkel binnen. Een wachtmeester ging de schim achterna en arresteerde de negentienjarige mejuffrouw H. W. uit Borne, die juist bezig was zich geld uit de winkellade toe te eigenen. De jongedame werd meegenomen naar het bureau, waar ze spoedig een volledige bekentenis aflegde. Het bleek dat zij niet de

enige schuldige was, doch dat in deze zaak ook haar zeventienjarig zusje en vriendin (de 22-jarige K. B. eveneens uit Borne) betrokken waren. Mejuffrouw W. werd nog dezelfde nacht van haar bed gelicht en mejuffrouw B. werd de volgende ochtend in verzekerde bewaring gesteld. De meisjes bleken de beschikking te hebben gekregen over een sleutel welke op de winkeldeur paste.

Om de diefstallen niet te veel in het oog te laten lopen werd bij elk bezoek slechts een beperkt aantal goederen en een klein geldbedrag meegenomen. Hoewel het juiste bedrag nog niet bekend is, is het reeds zeker dat de buit in totaal enkele duizenden guldens heeft bedragen.

Van het gestolene is vrijwel niets overgebleven. Het geld werd gespanneerd aan dure kleren en fuifjes. Het onderzoek werd in het begin bemoeilijkt doordat de filiaalhouder van de coöperatie kwam te overlijden. De meisjes zijn opgesloten en zullen vandaag naar het huis van bewaring worden overgebracht.

Oud kaartje van de Deldensestraat, gemaakt voor de reconstructie van de Tichelweg. De panden van de coöperatie zijn in grijs aangegeven.

politie in en samen gaan ze een aantal nachten in de winkel posten. Na een tijdje is het raak. De deur gaat open, er komt iemand binnen. Nadat deze nachtelijke klant een aantal tassen heeft volgestopt wordt deze door de politie opgepakt: op heterdaad betrapt. Het blijkt het meisje H.W. uit de buurt te zijn, die van het winkelmeisje een sleutel van de achterdeur heeft gekregen.

Het hele gebeuren komt uitgebreid in de Twentse Courant. De familie Simonetti is blij met deze vangst, want ook zij hadden de verdenking op zich gekregen. Zijn deze diefstallen de directe oorzaak geweest van het overlijden van hun op 6 januari 1910 geboren echtgenoot en vader?

De panden naast de coöperatie

Rechts naast de winkel aan de Deldensestraat woonde op nummer 68 de schilder Klooster, die in de jaren 1970 is verhuisd naar de Kerkedennen. Daar weer naast woonde op nummer 70 de familie Kerkhoven, die een sigarenzaak had. Deze zaak is later overgenomen door Bennie Withag. Nadat de familie Withag is verhuisd, is daar de familie van Leuteren gaan wonen.

Daar weer naast stond op nummer 74 de slagerij van Morshuis in het pand, waarin nu een cafetaria is gevestigd.

Het pand, waar de coöperatie haar eerste filiaal had, stond aan de Tichelweg waar deze op de Deldensestraat uitkomt. Dit pand is later afgebroken bij de aanleg van de straat De Dreef, waarbij ook de toegang tot de Tichelweg is verlegd.

Fotomontage van de eerste locatie aan de Tichelweg.

Noten

1. Bornse Courant 1924
2. Interview G. van Wezel
3. Kiek toch 's! 1988, door Drs. G.P. ter Braak en H. Noordhuis
4. Bornse Courant 1933
5. Bornse Courant 1934
6. Interview fam. Simonetti
7. *Boorn & Boerschop* nr. 2011-1 Middenstand en middenstanders, van Anja Tanke